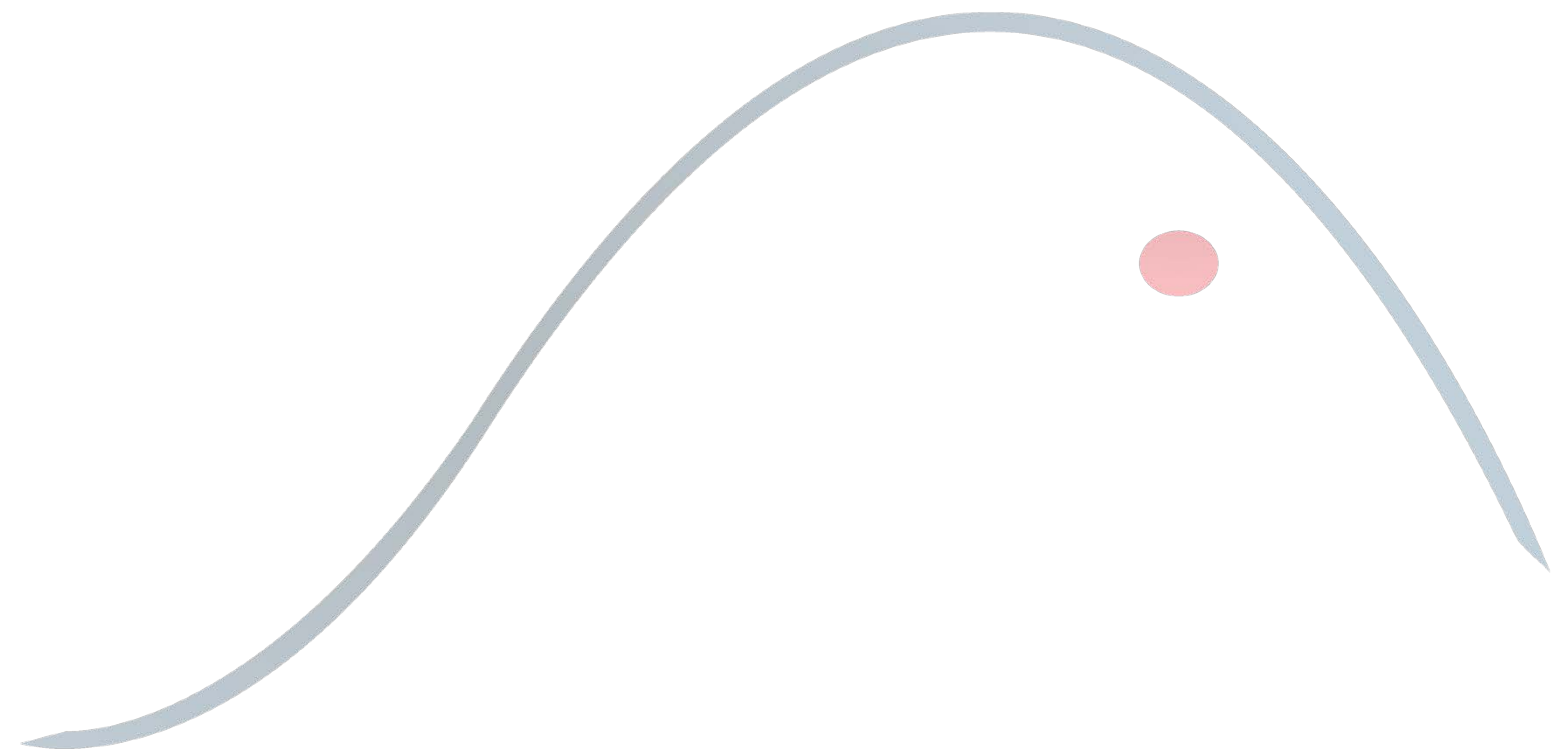

Solli fjelltak i Nordre Osen i Åmot kommune – konsekvenser for naturmangfold

Miljøfaglig
Utredning

MU-rapport 2020-48

Forsidebilde

Lyngdominert furuskog dominerer planområdet. Det er innslag av brannspor på stubber og rotvelter. Foto: Geir Høitomt, 13.07.2020.

RAPPORT 2020-48

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Bjørn Harald Larsen
	Prosjektmedarbeider(e): Geir Høitomt
Oppdragsgiver: Wiggo Rønningen Maskin AS	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Wiggo Rønningen
Referanse: Høitomt, G. & Larsen, B. H. 2020. Solli fjelltak i Nordre Osen i Åmot kommune – konsekvenser for naturmangfold. Miljøfaglig Utredning Rapport 2020-48. 32 s. ISBN 978-82-345-0100-5.	
Referat: Konsekvenser for naturmangfold av planer om etablering av Solli fjelltak i Nordre Osen i Åmot kommune er beskrevet og vurdert på bakgrunn av kartlegging av naturtyper, flora og fauna i området. Hele planområdet vil endre karakter fra fastmarkskogsmark (T4 i NiN-systemet) til sterkt endret fastmark (T39). Ingen spesielt viktige naturforekomster er registrert innenfor skogsområdet som blir berørt, men generelt vil det forekommende dyre- og plantelivet få redusert og forringet sine leveområder. For storfugl vil tiltaket redusere areal med potensielle beite- og oppvekstområder. Støy og forstyrrelser vil i tillegg påvirke verdien av tilgrensende arealer. Samlet vurderes det at tiltaket får noe negativ konsekvens for naturmangfoldet i planområdet, med bakgrunn i at leveområder for storfugl får noe miljøskade (1 minus).	

FORORD

Miljøfaglig Utredning og Kistefos Skogtjenester har utarbeidet en konsekvensutredning på temaet naturmangfold av reguleringsplan for Solli fjelltak i Nordre Osen i Åmot kommune.

Kartleggingen er utført på oppdrag fra tiltakshaver Wiggo Rønningen, som har søkt Åmot kommune om å starte fjelluttak på det aktuelle arealet. Prosjektansvarlig hos Miljøfaglig Utredning har vært Bjørn Harald Larsen, mens Geir Høitomt i Kistefos Skogtjenester har utført feltarbeidet og hatt hovedansvar for rapporteringen.

Eina, 17. november 2020

Miljøfaglig Utredning AS

Bjørn Harald Larsen

Kistefos Skogtjenester AS

Geir Høitomt

INNHold

SAMMENDRAG	7
1 INNLEDNING	10
2 METODE	12
2.1 RETNINGSLINJER	12
2.2 KONSEKVENSANALYSE	12
3 KUNNSKAPSINNHEITING	20
3.1 EKSISTERENDE KUNNSKAP	20
3.2 NY KUNNSKAPSINNHEITING	20
4 REGISTRERINGER	21
4.1 NATURGRUNNLAG	21
4.1.1 Landskap, geologi og naturgeografi	21
4.1.2 Kulturpåvirkning	22
4.2 NATURTYPER OG FLORA	23
4.2.1 Naturtyper	23
4.2.2 Flora	23
4.3 VIRVELDYR	23
4.4 VIRVELLØSE DYR	24
4.5 FOREKOMST AV RØDLISTEARTER	24
4.6 FREMMEDE ARTER	24
5 VURDERING AV VERDI	25
5.1 LANDSKAPSKOLOGISKE FUNKSJONSOMRÅDER	25
5.2 VERNET NATUR	25
5.3 VERDIFULLE NATURTYPER	25
5.4 ØKOLOGISKE FUNKSJONSOMRÅDER FOR ARTER	25
5.5 GEOSTEDER	25
5.6 SAMLET VERDI FOR NATURMANGFOLD	25
6 PÅVIRKNINGS- OG KONSEKVENSVURDERING	27
6.1 ALTERNATIV 0	27
6.1.1 Påvirkning	27
6.1.2 Konsekvens	27
6.2 UTBYGGINGSSALTERNATIVET/ALTERNATIV 1	27
6.2.1 Påvirkning	27
6.2.2 Konsekvens	28
6.3 SAMLET BELASTNING	28
6.4 BESLUTNINGSRELEVANT USIKKERHET	28
6.5 SAMMENSTILLING OG RANGERINGS	29
7 VURDERING AV UTREDNINGSKRAV I NATURMANGFOLDLOVEN	30
§8 KUNNSKAPSGRUNNLAGET	30
§9 FØRE-VAR-PRINSIPPET	30
§10 ØKOSYSTEMTILNÆRMING OG SAMLET BELASTNING	30
8 AVBØTENDE TILTAK	31
9 KILDER	32
9.1 SKRIFTLIGE KILDER	32

9.2	MUNTIGE KILDER.....	32
-----	---------------------	----

SAMMENDRAG

Tiltaket

Tiltakshaver Wiggo Rønningen Maskin AS planlegger et fjelluttak sør for Sollihøgda i Nordre Osen i Åmot kommune. Det varslede planområdet er på ca. 303 daa, og forventet produksjon vil være ca. 20000 m³ per år. Det foreslåtte uttaket ligger innenfor et LNFR-område (landbruks-, natur-, friluftslivs- og reindriftsområde) og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel, slik at det er nødvendig med utarbeiding av konsekvensutredning etter plan- og bygningslovens kapittel IV.

Metode

I rapporten er metodikken i håndbok V712 til Statens vegvesen om konsekvensanalyser benyttet. Formålet med rapporten er å dokumentere naturverdiene i planområdet, og samtidig peke på konsekvenser tiltaket får for disse verdiene. Det er også vurdert om avbøtende tiltak kan utføres for å redusere skadevirkningene på naturmangfoldet.

Områdebeskrivelse og verdi

Planområdet ligger nord for Nordre Osen i Åmot kommune, sør for Sollihøgda. Det består av ei slak sørvendt li i høgdelaget ca. 520-590 moh.

Skog er dominerende hovednaturtype i undersøkelsesområdet. Etter NiN-systemet er det i hovedsak snakk om lyngskog (T4-C-9), med rikelig forekomst av røsslyng, blokkebær, krekling, blåbær og tyttebær. Skogen er furudominert og gran inngår kun i noe grad mot eiendomsgrensa i vest. Lauvinnslaget er meget sparsomt og begrenser seg til litt bjørk og gråor i myr- og bekkekanter. Furustubber og rotvelter med brannspor ble sett flere steder i planområdet.

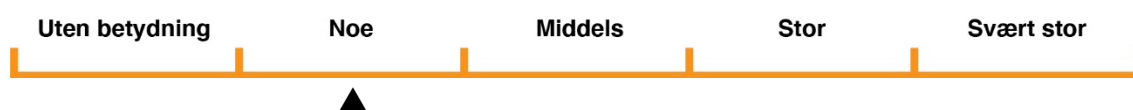
Noen mindre myrer/myrkanter finnes i søndre del av planområdet. Disse har fattig vegetasjon (V1-C-1/V1-C-6), med forekomst av arter som dvergbjørk, røsslyng, molte, smalsoldogg og torvmyrull. På myrene står det noen furugadd av små dimensjoner (men de kan være nokså gamle). I et bekke- drag mot eiendomsgrensa i vest ble flekkmariehånd sett sparsomt.

Skogen i området er preget av aktivt skogbruk. Den furudominerte skogen er i hogstklasse III-IV og inneholder kun sparsomt med gamle trær. Flybilder fra 1982 viser en større åpen hogstflate med spredte frøtrær i det vesentligste av planområdet. Skogen bærer i dag ikke preg av utstrakt husdyrbeiting, men kan ha hatt et mer intensivt beite i tidligere tider.

To nøkkelbiotoper (MiS) er registrert like inntil området, og dette gjelder en lokalitet med mye liggende død ved og en eldre lauvsuksesjon. Ingen av disse forventes å bli negativt berørt av utbyggingen. Det ble ikke funnet forvaltningsrelevante naturtyper innenfor planområdet, og slike var heller ikke kartlagt tidligere. Det ble påvist én rødlisteart under feltarbeidet (gubbeskjegg, nær truet).

Utredningsområdet er imidlertid en del av et større, nokså sammenhengende skogområde nordover fra Nordre Osen. Storfugl er en karakterart i slik furudominert skog med innslag av myrområder og sumpskog. Storfugl er tidligere registrert i planområdet (2016), og sportegn (ekskrementer av tiur) ble sett under årets feltarbeid. Den lyngdominerte skogen i planområdet er potensielle beiteområder for arten, og myrkantmiljøer har generelt viktige funksjoner som beiteområder for hønssefuglkyllinger.

Samlet vurderes planområdet å ha **noe verdi** for naturmangfold.

Alternativ 0

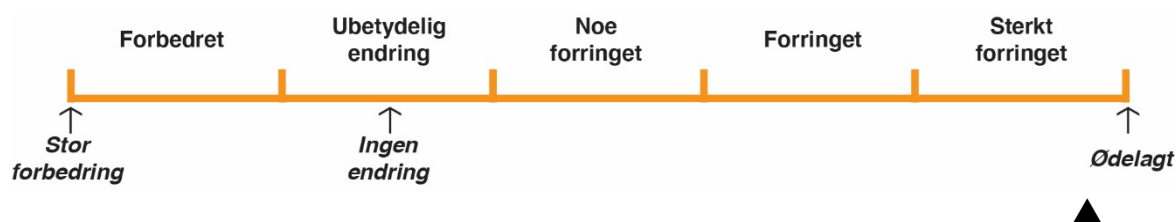
Alternativ 0 innebærer at dagens påvirkning på naturmangfold i utredningsområdet opprettholdes, noe som med unntak av ordinær skogsdrift ikke vil påvirke naturtyper og arts mangfold i negativ retning. Pr. definisjon, jf. Statens vegvesen (2015), settes påvirkningen av alternativ 0 til ingen endring.

Utbyggingsalternativet – påvirkning

Hele planområdet vil endre karakter fra fastmarkskogsmark (T4 i NiN-systemet) til sterkt endret fastmark (T39). Ingen spesielt viktige naturforekomster er registrert innenfor skogsområdet som blir berørt, men generelt vil det forekommende dyre- og plantelivet få redusert og forringet sine leveområder.

For storfugl vil tiltaket redusere areal med potensielle beite- og oppvekstområder. Støy og forstyrrelser vil i tillegg påvirke verdien av tilgrensende arealer. Hele planområdet, i tillegg til ei sone rundt, vil miste sin verdi for arten.

Samlet vurderes naturmangfoldet i planområdet å bli **sterkt forringet** av tiltaket.

Utbyggingsalternativet – konsekvenser

Konsekvensen for utbyggingsalternativet blir **noe negativ konsekvens**, med bakgrunn i at det eneste delområdet (leveområde for storfugl, i praksis hele planområdet) får noe miljøskade (1 minus). Vurderingen av miljøskade er vurdert ut fra at delområdet har noe verdi og blir sterkt forringet.

Tabellen nedenfor viser konsekvenser for 0-alternativet og utbyggingsalternativet samlet.

Tabell 1. Sammenstilling av konsekvens for planområdet, samlet vurdering og rangering.

Delområder	Funksjon/type	Alt. 0	Utbyggingsalternativet
Planområdet	Økologisk funksjonsområde for arter	0	-
Avveining		Ingen inngrep	Noe miljøskade på leveområde for storfugl (lokal verdi).
Samlet vurdering		Ubetydelig konsekvens	Noe negativ konsekvens
Rangering		1	2
Forklaring til rangering		Ingen endring i miljøforholdene	Noe miljøskade, ingen miljøskade med 0-alternativet.

Samlet belastning

Tiltaket vil redusere verdien av et større nokså sammenhengende skogområde med funksjon for bl.a. storfugl. Skogområdene vil også berøres av skogsdrift som til en viss grad også vil ha negativ påvirkning. Samlet belastning vurderes likevel som lite relevant i denne saken.

Avbøtende tiltak

Avbøtende tiltak vurderes ikke å være relevant i denne saken.

1 INNLEDNING

Tiltakshaver Wiggo Rønningen Maskin AS planlegger et fjelluttak sør for Sollihøgda i Nordre Osen i Åmot kommune. Det varslede planområdet er på ca. 303 daa, og forventet produksjon vil være ca. 20000 m³ per år. I planprogrammet (Feste Nordøst 2020) beskrives planområde som et skogområde med barskog på middels bonitet og lite overdekningsmasse over fjellgrunnen. Det foreslåtte uttaket ligger innenfor et LNFR-område (landbruks-, natur-, friluftslivs- og reindriftsområde) og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel, slik at det er nødvendig med utarbeiding av konsekvensutredning etter plan- og bygningslovens kapittel IV.

Det overordnede formålet med konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven er ifølge §14-1 å; *"sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av tiltaket eller planen, og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, tiltaket eller planen kan gjennomføres."* Naturmangfoldloven har som formål å sikre at det biologiske mangfoldet blir tatt vare på gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven inneholder flere viktige prinsipper, bl.a. om at *"offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av på-virkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet"* (§8).

Tiltakshaver har engasjert Miljøfaglig Utredning til å utføre konsekvensutredningen på temaet naturmangfold, og denne rapporten skal bl.a. svare på de krav Mattilsynet har stilt i sin uttalelse til planprogrammet.

Figur 1. Plassering av planområdet nord for Osensjøen og Nordre Osen er vist med svart sirkel (fra Feste Nordøst 2020).

2 METODE

2.1 Retningslinjer

Det overordnede formålet med konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven er i følge §14-1 å; *"sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av tiltaket eller planen, og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, tiltaket eller planen kan gjennomføres."*

Tiltaket faller inn under *"Forskrift om konsekvensutredninger for tiltak etter sektorlover"* (vedtatt 19.12.2014), som er tilknyttet plan og bygningslovens § 14-6. Formålet med konsekvensutredningen er å frambringe kunnskap om naturmangfoldverdiene i influensområdet og belyse hvordan tiltakets alternativer vil kunne påvirke disse.

Utredningen vurderer 0-alternativet opp mot utbyggingsalternativet for å gi tiltaket en nødvendig referanse mot dagens situasjon. Metoden som følges baserer seg på Håndbok V712 fra Statens vegvesen (2018).

2.2 Konsekvensanalyse

Dette kapittelet er i stor grad hentet fra håndbok V712 (Statens vegvesen 2018).

Hovedprinsipper

Tre begreper står sentralt i konsekvensanalysen:

- **Verdi:** Med verdi menes en vurdering av hvor stor betydning et område har i et nasjonalt perspektiv.
- **Påvirkning:** Med påvirkning menes en vurdering av hvordan det samme området påvirkes som følge av et definert tiltak. Påvirkning vurderes i forhold til referansesituasjonen.
- **Konsekvens:** Konsekvens framkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning i henhold til matrisen i figur 5 (konsekvensvifta). Konsekvensen er en vurdering av om et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område.

Kunnskapsinnhenting

Kunnskapsinnhenting omfatter:

1. Gjennomgang av eksisterende kunnskap, herunder aktuelle databaser, planer, fagrapporter, kontakt med relevante myndigheter, lokalkjente, lokallag av naturfaglige foreninger m.fl.
2. Innhenting av mer detaljert kunnskap gjennom befaringer mv.
3. Utarbeidelse av registreringskart. Areal som er kartlagt i felt bør dokumenteres på kartet, for eksempel gjennom sporingslogg fra GPS.

Inndeling i delområder

På grunnlag av innsamlet kunnskap kan utredningsområdet deles inn i lokaliteter eller delområder. Et delområde er definert som et område som har en enhetlig funksjon, karakter og/eller verdi.

Registreringskategorier

Kartlegging av naturmangfold er knyttet til to nivåer:

- Landskapsnivå, registreringskategorien landskapsøkologiske funksjonsområder.
- Lokalitetsnivå, inkludert enkeltforekomster, er delt inn i fire registreringskategorier, se tabell 2.

Tabell 2. Registreringskategorier på tema naturmangfold.

Kategori	Beskrivelse
Landskapsøkologiske funksjonsområder	Viktige arealer for naturmangfold, bundet sammen av områder med naturkvaliteter som legger til rette for vandring/spredning (økologisk flyt) mellom disse. Landskapsøkologiske funksjonsområder bidrar til bevaring av levedyktige bestander av arter gjennom flyt av gener/individer mellom leveområder.
Vernet natur	• Verneområder etter naturmangfoldloven • Prioriterte arter og deres økologiske funksjonsområder
Viktige naturtyper	• Viktige naturtyper på land, i ferskvann og marint (jf. håndbøker fra Miljødirektoratet om kartlegging av naturtyper og marine typer; håndbok 13 og 19) • Utvalgte naturtyper • Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, se forklaring i tekst
Økologiske funksjonsområder for arter	Områder som oppfyller en økologisk funksjon for en art. Omfatter områder i ferskvann, brakkevann, kystvann og på land. Omfatter arealer med viktige økologiske funksjoner som ikke fanges opp av naturtypenivået.
Geosteder	Et avgrenset område som representerer en del av vår geologiske arv.

Framtidig kartlegging av norsk natur gjennomføres etter Natur i Norge (NiN), Artsdatabankens system for å beskrive naturvariasjon. Miljødirektoratet arbeider med å identifisere og verdisetten naturtyper av nasjonal forvaltningsinteresse, som nå benevnes Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks. Direktoratet arbeider også med å utvikle en sektornøytral veiledning for hvordan man skal gjennomføre konsekvensutredninger. Veilederen er planlagt publisert i andre halvdel av 2020. En helhetlig KU-metode som er tilpasset naturtyper etter Miljødirektoratets instruks vil først foreligge når den sektornøytrale veilederen er publisert. Fram til veilederen foreligger og et verdissetingssystem er endelig fastsatt, benyttes DN-håndbok 13 og 19 i kartlegging. Der hvor det allerede er kartlagt etter NiN, må det vurderes om det er mulig å bruke disse dataene til verdisseting, eller om det er behov for ytterligere kartlegginger etter det gamle systemet.

Håndbøkene deler inn lokaliteter i lokalt viktige (C), viktige (B) og svært viktige (A) områder. Noe forenklet kan dette defineres som lokalt, regionalt og nasjonalt viktige områder. Verdisseting av lokaliteter etter DN-håndbok 13 er gjort etter kriteriene i de siste faktaarkene for forvaltningsprioriterte naturtyper utarbeidet av Miljødirektoratet i november/desember 2014 (Miljødirektoratet 2015).

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Gjeldende norsk rødliste ble lansert i november 2015 (Henriksen & Hilmo 2015). Rødlistekategoriene er vist i Tekstboks 1.

Tekstboks 1. Rødlistestatus:

CR = kritisk truet (Critically Endangered)
 EN = sterkt truet (Endangered)
 VU = sårbar (Vulnerable)
 NT = nær truet (Near Threatened)
 DD = datamangel (Data Deficient)

Verdivurdering

På bakgrunn av innsamlede data gjøres en vurdering av verdien til ulike delområder. Alle delområder verdisettes og framstilles på verdikart. Verdien fastsettes på grunnlag av et sett kriterier som er gjengitt nedenfor.

Tabell 3. Kriterier for vurdering av verdi av naturmangfold.

Verdikategori	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Landskaps-økologiske funksjonsområder		Områder med mulig landskaps økologisk funksjon. Små (lokalt viktige) vilt- og fugletrekk.	Områder med lokal eller regional landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på lokalt/ regionalt nivå. Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med regional til nasjonal landskapsøkologisk funksjon. Vilt- og fugletrekk som er viktig på regionalt/ nasjonalt nivå. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	Områder med nasjonal, landskapsøkologisk funksjon. Særlig store og nasjonalt/internasjonalt viktige vilt- og fugletrekk. Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi.
Vernet natur				Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39 ¹) med permanent redusert verneverdi. Prioriterte arter i kategori VU og deres ØFO ² .	Verneområder (naturmangfoldloven §§ 35-39). Øverste del forbeholdes verneområder med internasjonal verdi eller status, (Ramsar, Emerald Network mfl.). Prioriterte arter i kategori EN og CR og deres ØFO ³ .
Naturtyper		← C → Lokaliteter verdi C (øvre del av noe verdi)	← C → Lokaliteter verdi C og B (øvre del)	← B → Lokaliteter verdi B og A (øvre del) Utvalgte naturtyper verdi B/C (B øverst i stor verdi)	← A → Lokaliteter verdi A Utvalgte naturtyper verdi A
Økologiske funksjonsområder for arter		Områder med funksjoner for vanlige arter (eks. høy tetthet av spurvefugl, ordinære beiteområder for hjortedyr, sjø/ fjæreal med få/små funksjoner). Funksjonsområder for enkelte vidt utbredte og alminnelige NT arter. Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdikategori «Liten verdi» NVE rapport 49/201357.	Lokalt til regionalt verdifulle funksjonsområder. Funksjonsområder for arter i kategori NT. Funksjonsområder for fredede arter ³ utenfor rødlista. Funksjonsområde for spesielt hensynskrevende arter ⁴ Ferskvannsfisk: Vassdrag/ bestander i verdi-kategori «middels verdi» NVE rapport 49/201357 samt vassdrag med forekomst av ål.	Regionalt viktige funksjonsområder Funksjonsområder for arter i kategori VU. Funksjonsområder for NT-arter der disse er norske ansvarsarter og/eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/bestander i verdikategori «stor verdi» NVE rapport 49/201357 samt viktige vassdrag for ål.	Store, veldokumenterte funksjonsområder av nasjonal (nedre del) og internasjonal (øvre del) betydning. Funksjonsområder for trua arter i kategori CR (øvre del). Nedre del: EN-arter og arter i VU der disse er norske ansvarsarter og/eller globalt rødlistet. Ferskvannsfisk: Vassdrag/bestander i verdikategori «svært stor verdi» NVE rapport 49/201357.
Geosteder		Geosteder med lokal betydning.	Geosteder med lokal-regional betydning.	Geosteder med regional-nasjonal betydning.	Geosteder med nasjonal-internasjonal betydning.

¹ Landskapsvernområder vurderes under tema naturmangfold kun dersom verneformålet er naturfaglig begrunnet.

² For prioriterte arter uten forskriftsfestet økologisk funksjonsområde (ØFO) må det gjøres en avgrensning av dette i KU.

³ Jf. forskrift om fredning av truede arter (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-12-21-1525>)

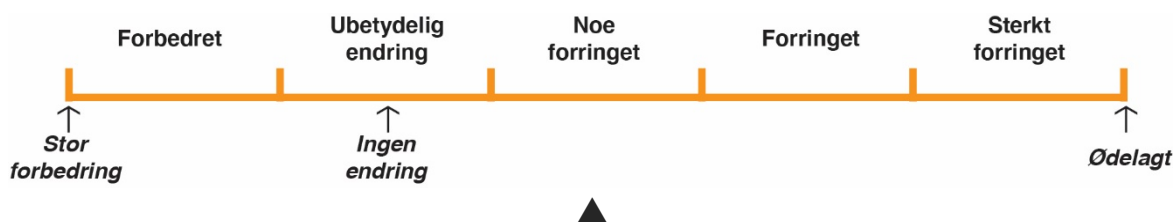
⁴ Se liste over arter av nasjonal forvaltningsinteresse utarbeidet av Miljødirektoratet (<https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/Dataset/Details/21>)

Verdivurderingene for hvert delområde angis på en glidende, femdelt skala fra uten betydning til svært stor verdi. Vurderingen skal vises på en figur der verdien markeres med en pil:

Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer som tiltaket vil medføre på det berørte delområdet. Skalaen for påvirkning er inndelt i fem trinn og går fra sterkt forringet til forbedret. Skalaen utgjør y-aksen i konsekvensvifta. Dersom tiltaket ikke påvirker verdiene i nevneverdig grad, karakteriseres påvirkningen av delområdet som «ubetydelig». Graden av påvirkning må begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

Tabell 4. Veiledning for påvirkning på naturmangfold. Prosentangivelser er veiledende; påvirkningen i det enkelte tilfelle må vurderes ut fra kvalitet, omfang og type inngrep.

Påvirkning	Økologiske og landskapsøkologiske funksjonsområder for arter	Viktige naturtyper og geosteder	Verneområder
Sterkt forringet	• Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. • Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer.	• Berører hele eller størstedelen (over 50 %). • Berører mindre enn 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. • Restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner.	• Påvirkning som forringer viktige økologiske funksjoner og er i strid med verneformålet.
<u>Generelt:</u> Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).			
Forringet	• Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. • Svekker trekk/vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk/vandringsmulighet der alternativer finnes.	• Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet.	• Mindre påvirkning som berører liten/ubetydelig del og ikke er i strid med verneformålet.
<u>Generelt:</u> Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).			
Noe forringet	• Splitter sammenhenger/reducerer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. • Mindre alvorlig svekking av trekk/vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes.	• Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør mindre enn 20 % av lokaliteten. • Liten forringelse av restareal.	• Ubetydelig påvirkning. Ikke direkte arealinngrep.
<u>Generelt:</u> Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år)			
Ubetydelig endring	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt		
Forbedret	• Gjenoppretter eller skaper nye trekk/vandringsmuligheter mellom leveområder/biotoper (også vassdrag). • Viktige biologiske funksjoner styrkes.	• Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakestøres til opprinnelig natur. • Gjør en geotop tilgjengelig for forskning og undervisning.	1. Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakestøres til opprinnelig natur.

Forskrift om fremmede organismer (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-06-19-716>) skal hindre spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet. Vurdering av slik spredning kan være viktig i enkelte konsekvensutredninger, for eksempel der en veg kan bidra som spredningskorridor. Artsdatabanken reviderte i 2018 oversikten over fremmede arter i Norge (Artsdatabanken 2018). Dette er en oversikt over alle fremmede arter i landet fordelt på organismegrupper, med oppdaterte vurderinger av økologisk risiko. De økologiske risikovurderingene er delt i 5 kategorier (se Tekstboks 2). Bare arter i de tre strengeste kategoriene (PH, SE og HI) er vektlagt i konsekvensutredningen.

Tekstboks 2. Svartelistestatus:

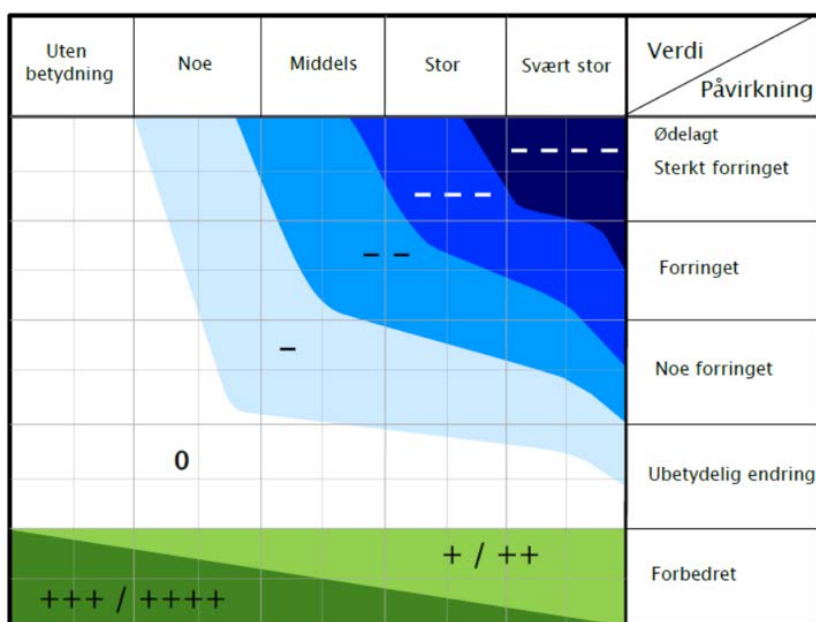
NK = ingen kjent risiko (No known impact)
 LO = lav risiko (Low impact)
 PH = potensiell høy risiko (Potentially high impact)
 HI = høy risiko (High impact)
 SE = svært høy risiko (Severe impact)

Konsekvens for lokaliteter/delområder

Konsekvensgraden for hver lokalitet/delområde framkommer ved å sammenstille vurderingene av verdi og påvirkning. Dette gjøres etter konsekvensvifta i figur 3. Skalaen for konsekvens går fra 4 minus til 4 pluss.

Tabell 5. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder.

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (----)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (---)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (--)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+/++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++ /++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

Figur 2. Konsekvensvifta.

Konsekvens for alternativer

Etter at konsekvensen for hvert delområde er utredet, gjøres det en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ. Samlet konsekvensgrad begrunnes slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende.

Tabell 6. Sammenstilling av konsekvens for delområder, samlet vurdering og rangering.

Delområder	Alt 0	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3 osv.
Delområde A				
Delområde B osv.				
Avveining				
Samlet vurdering				
Rangering				
Forklaring til rangering				

Tabell 7. Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ.

Skala	Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ
Kritisk negativ konsekvens	Svært stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Stor andel av strekning har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -). Brukes unntaksvis.
Svært stor negativ konsekvens	Stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Vanligvis har stor andel av strekningen høy konfliktgrad. Det finnes delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -), og typisk vil det være flere/mange områder med tre minus (- - -).
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Typisk vil flere delområder ha konsekvensgrad 3 minus (- - -).
Middels negativ konsekvens	Delområder med konsekvensgrad 2 minus (- -) dominerer. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Noe negativ konsekvens	Liten andel av strekning med konflikter. Delområder har lave konsekvensgrader, typisk vil konsekvensgrad 1 minus (-), dominere. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlig endring fra referansesituasjonen (referansealternativet). Det er få konflikter og ingen konflikter med høye konsekvensgrader.
Positiv konsekvens	I sum er alternativet en forbedring for temaet. Delområder med positiv konsekvensgrad finnes. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

Samlet belastning

KU-forskriften krever at samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområde også skal vurderes. Vurdering av samlet belastning beskrives og legges til konsekvensvurderingen for alternativet.

Anleggsperioden

Midlertidig skade i anleggsperioden omtales. Anleggsbeltet for vei eller bane strekker seg vanligvis flere 10-talls meter ut fra toppskjæring eller bunn fyllingsfot og vil omformes kraftig gjennom hogst, rydding, kjøreskader, terrenginngrep og tyngre massearbeider. Anleggsstøy og ferdsel er også negative faktorer knyttet til anleggsperioden. Permanente skader som oppstår i anleggsperioden, for eksempel arealbeslag i viktige naturtyper, må inngå i vurderingen av påvirkning for delområdene.

Usikkerhet

Den viktigste årsaken til usikkerhet er kunnskapsmangel om verdiene, måten tiltaket påvirker delområdene og utforming/lokalisering av tiltaket. Usikkerhet i verdi og/eller påvirkning følger med til konsekvensvurderingen. Selv om kunnskapsgrunnlaget er godt, vil det være usikkerheter som er viktige å være klar over i analysen. Usikkerhet i en naturmangfoldutredning kan blant annet knyttes til følgende:

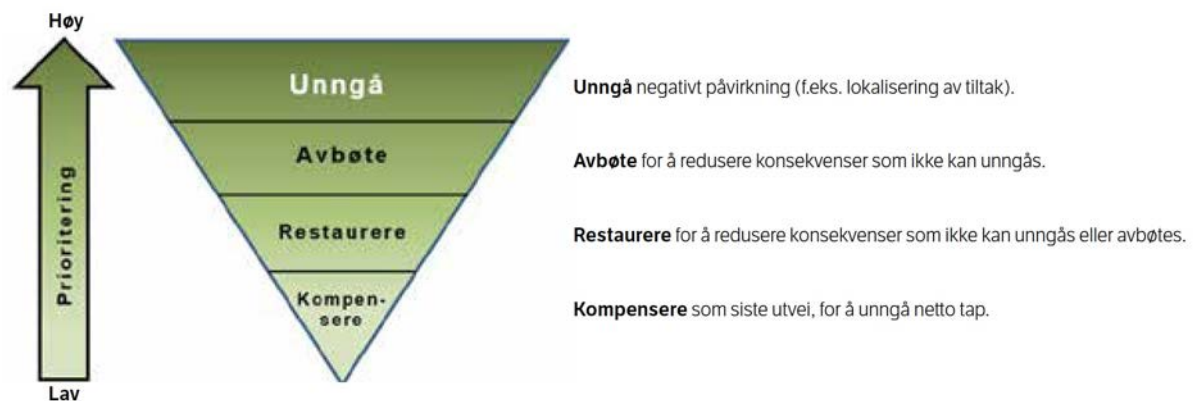
- Er det naturmangfold som er vanskelig å kartlegge på tidspunkt for feltarbeid?
- Er naturmangfold som er viktig for verdivurdering i for stor grad belagt med «potensialvurderinger»?

- Er «potensialvurderinger» vektlagt for lite ved verdisetting?
- Er realistiske løsninger lagt til grunn i vurdering av påvirkning?
- Hvor stor permanent skade vil anleggsperioden påføre naturmangfoldet i nærliggende area-
ler?

Skadereduserende tiltak

KU-forskriften setter krav til hvordan forebygge skadevirkninger av et tiltak. Jf. § 23 skal KU «beskrive de tiltakene som er planlagt for å unngå, begrense, istandsette og hvis mulig kompensere for vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn både i bygge- og driftsfasen». Tiltakene som skal beskrives i henhold til forskriften kan deles i to grupper:

1. Skadereduserende tiltak (tilpasninger) som er lagt inn som en forutsetning i og kostnadsberegnet som en del av utredningsgrunnlaget for konsekvensutredningen.
2. Skadereduserende tiltak som utreder kan foreslå i tillegg til tiltakene i 1, og som kan bidra til å minimere/reducere ytterligere negative virkninger av et prosjekt (eventuelt gjøre det enda bedre).

Figur 4. Illustrasjon av tiltakshierarkiet som skal sikre at negative konsekvenser først og fremst unngås, deretter avbøtes, restaureres og som siste utvei kompenseres (fra Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet).

Unngå: Valg av lokalisering (jf. § 12 naturmangfoldloven) vil ofte være den viktigste enkeltfaktoren for å unngå negativ skadevirkning på naturmangfold. Dette skal normalt være ivarettatt gjennom søk og utvikling av alternativer som legges til grunn for konsekvensvurderingene.

Avbøte: Tiltak som utformes for å begrense skadevirkninger, reduserer varighet eller utbredelse av negative konsekvensene som ikke kan unngås. Dette kan være faunapassasjer som foreslås for å redusere barrierevirkning av veg/viltgjerd for vilt eller bru istedenfor fylling og rør over en vannforekomst.

Restaurering: Deretter beskrives tiltak for å istandsette områder som er direkte eller indirekte påvirket, med mål om å oppnå opprinnelig økologisk tilstand. Dersom det fortsatt gjenstår vesentlige negative konsekvenser på viktig naturmangfold etter at tiltakshaver har gjort det som er mulig for å unngå, avbøte og restaurere, skal tiltak som fullt ut kompenserer for disse negative konsekvensene beskrives.

Økologisk kompensasjon: Vurderes som siste utveg, når alle de andre trinnene i tiltakshierarkiet er beskrevet. Dette innebærer at en tiltakshaver gjennomfører konkrete tiltak med positive konsekvenser for naturmangfoldet utenfor anleggsområdet som tiltaket beslaglegger eller påvirker. Kompensasjon skal sikre at et tiltak unngår et netto tap av viktig naturmangfold. Tiltakene deles ofte inn i tre hovedgrupper:

- 1) Restaurering av tidligere skader eller negativ påvirkning på naturmangfold,
- 2) Nyskaping av naturmangfold fra grunnen av, eller

- 3) Beskyttelse av eksisterende naturmangfold som er i ferd med, eller står i fare for, å gå tapt eller bli vesentlig negativt påvirket.

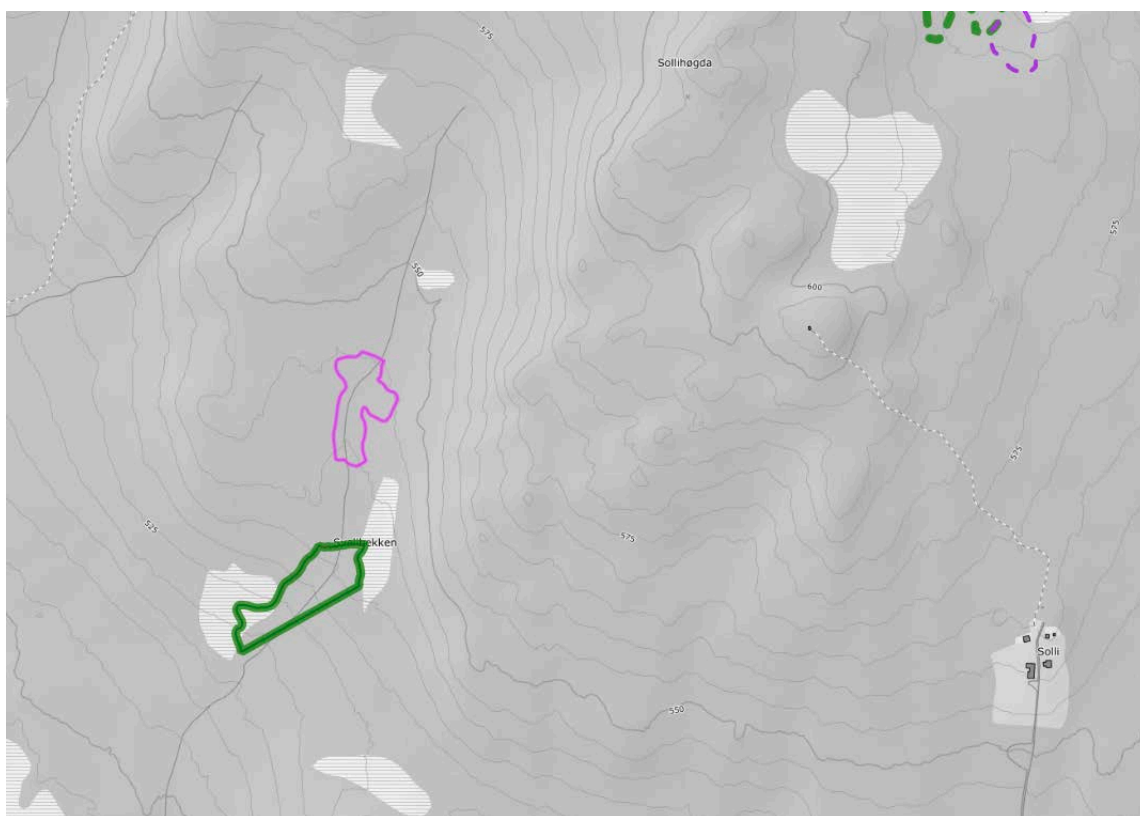
Før- og etterundersøkelser

For å kunne overvåke vesentlige virkninger av planen eller tiltaket på naturmangfoldet er det nødvendig med før- og etterundersøkelser. Det er derfor angitt, begrunnet og kort beskrevet behovet for før- og etterundersøkelser, slik at ansvarlig myndighet skal kunne gjøre en vurdering av § 29. Vannforskriften stiller tydelige krav til overvåking av vannforekomster der tiltak blir planlagt eller er gjennomført (tiltaksorientert overvåking).

3 KUNNSKAPSINNHEATING

3.1 Eksisterende kunnskap

Det er ikke kjent forvaltningsrelevante naturtyper innenfor planområdet, og de eneste artsregistreringer er av storfugl (17.8.2015) og av en ubestemt *Lecanora*-art (lav) fra 2016. Langs Svellbekken, like utenfor planområdet, er det to MiS-figurer; den nedre med mye liggende død ved i en forsenkning med tørr og fattig småbregneskog, mens den øvre er en eldre lauv suksesjon på blåbærskogs-mark (NIBIO 2020).

Figur 5. MiS-figurer inntil planområdet (Kilde: NIBIO 2020).

3.2 Ny kunnskapsinnhenting

Feltarbeid i planområdet ble utført 13.07.2020. Værforholdene var gode, og feltarbeidet forløp uten spesielle praktiske utfordringer. Fokus ble lagt på registrering av forvaltningsprioriterte naturtyper og rødlistearter, særlig innenfor artsgruppene karplanter, lav og sopp. Også fugl ble kartlagt, men med kun ett besøk og relativt seint i hekkesesongen, vil det være noe usikkerheten omkring forekomstene av fugl i området. Sammen med eksisterende kunnskap ble det etter feltarbeidet vurdert at datagrunnlaget var tilstrekkelig til å gjennomføre en forsvarlig konsekvensutredning.

Jesper Engel (enhetsleder for landbruk i Åmot kommune) er kontaktet pr telefon (17.11.2020) og forespurt om eventuelle naturverdier knyttet til hjortevilt (vinterbeiteområder, elgtrekk mm).

4 REGISTRERINGER

4.1 Naturgrunnlag

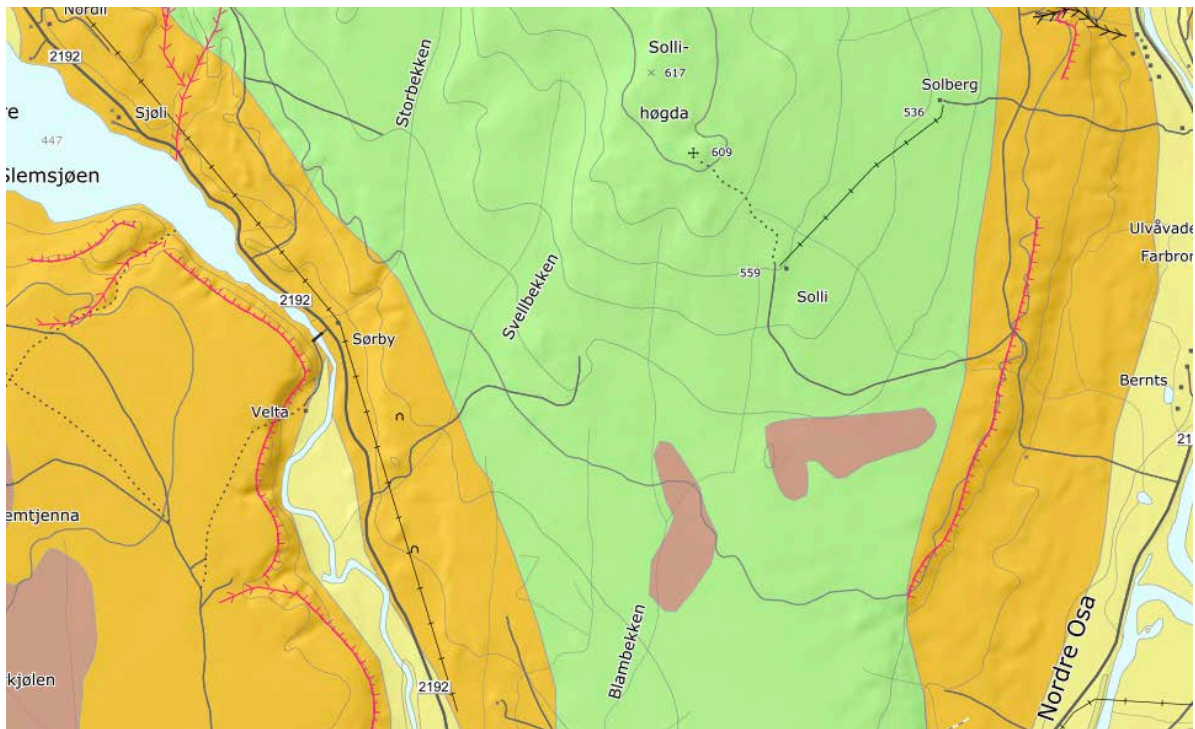
4.1.1 Landskap, geologi og naturgeografi

Planområdet ligger nord for Nordre Osen i Åmot kommune, sør for Sollihøgda. Det består av ei slak sørvendt li i høgdelaget ca. 520-590 moh. Berggrunnen består av sandstein (Vardalsandstein), mens løsmassene består av et sammenhengende morenedekke.

Figur 6. Berggrunnskart for planområdet og de nærmeste omgivelsene. I utredningsområdet er det Vardalsandstein sør for Sollihøgda (lys gul farge), mens det sør for dette sandsteinsbeltet er udifferensierte bergarter fra Vangsåsformasjon. Nord for Sollihøgda er det Ekreskifer, mens Søre Neskampen har Moelv tillitt. Kilde: <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>

Naturgeografisk befinner planområdet seg i mellomboreal vegetasjonssone og overgangssonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon, noe som forteller at plantelivet er preget av østlige trekk, med svake vestlige innslag.

Figur 7. Løsmassekart for planområdet og de nærmeste omgivelsene. Her består løsmassene av morenemateriale, usortert og stedvis av stor mektighet. Kilde: <http://geo.ngu.no/kart/losmasse/>.

4.1.2 Kulturpåvirkning

Skogen i området er preget av aktivt skogbruk. Den furudominerte skogen er i hogstklasse III-IV og inneholder kun sparsomt med gamle trær. Flybilder fra 1982 (figur 8) viser en større åpen hogstflate med spredte frøtrær i det vesentligste av planområdet. Skogen bærer i dag ikke preg av utstrakt husdyrbeiting, men kan ha hatt et mer intensivt beite i tidligere tider.

Figur 8. Flybilde fra 1982 som viser ei større hogstflate med frøtrær i store deler av planområdet (planområdet grovt avgrenset med rød strek). Kilde: Norge i Bilder.

4.2 Naturtyper og flora

4.2.1 Naturtyper

Skog er dominerende hovednaturtype i undersøkelsesområdet. Etter NiN-systemet er det i hovedsak snakk om lyngskog (T4-C-9), med rikelig forekomst av røsslyng, blokkebær, krekling, blåbær og tyttebær. Skogen er furudominert og gran inngår kun i noe grad mot eiendomsgrensa i vest. Lauvinnslaget er meget sparsomt, og begrenser seg til litt bjørk og gråor i myr- og bekkekanter. Furu-stubber og rotvelter med brannspor ble sett flere steder i planområdet.

Figur 9. Relativt ung furudominert skog dominerer i planområdet. Skogen er lyngdominert og inneholder arter som røsslyng, blokkebær, krekling, blåbær og tyttebær. Foto: Geir Høitomt, 13.7.2020.

Noen mindre myrer/myrkanter finnes i søndre del av planområdet. Disse har fattig vegetasjon (V1-C-1/V1-C-5), med forekomst av arter som dvergbjørk, røsslyng, molte, smalsoldogg og torvmyrull. På myrene står det noen furugadd av små dimensjoner (men de kan være nokså gamle). I et bekke- drag mot eiendomsgrensa i vest ble flekkmariehånd sett sparsomt.

4.2.2 Flora

Floraen i området er karakteristisk for de fattige furuskogene i Østerdalen, og kun innslag av flekkmariehånd i et bekke- drag i vest representerer et lite unntak.

4.3 Virveldyr

Under befaringen ble bare vanlige fuglearter i skog registrert, slik som rødvingetrost, gråtrost, rød- strupe, granmeis, fuglekonge, løvsanger, trepiplerke og bokfink. Sportegn av flaggspett (spettesmie) og storfugl (ekskrementer fra tiur) ble også påvist. Pattedyr ble ikke observert, men området har antakelig et forventet mangfold av denne artsgruppa (bl.a. ble elgmøkk observert). Buttsnutfrosk ble registrert i kanten av myra lengst sør i planområdet.

På forespørsel opplyser Jesper Engel (enhetsleder for landbruk i Åmot kommune) at det ikke er kjente naturverdier knyttet til hjortevilt (viktige vinterbeiteområder, elgtrekk mm) i området. Det ble heller ikke sett sportegn som indikerer dette under feltarbeidet.

Andre arter innenfor artsgruppene krypdyr, amfibier, fisk, tifotkrepser og honningbier er ikke registrert i planområdet, som for øvrig ikke har vannforekomster av betydning (kun myrmiljøer og mindre bekker).

4.4 Virvelløse dyr

Virvelløse dyr er ikke undersøkt spesielt i området, men det er ikke forventet å finne sjeldne eller rødlistede arter her.

4.5 Forekomst av rødlistearter

Gubbeskjegg (NT) vokste sparsomt på gran mot eiendomsgrensa i vest, og det ble ikke påvist rødlistearter utover dette.

Skogen hadde lite dødved-elementer, kun i myrkantene forekom noe furugadd av små dimensjoner. Disse ble sjekket for eventuelle forekomster av rødlistete knappenålslav, men ingen slike arter ble funnet. Også stubber og rotvelter med brannspor ble sjekket for brannstubbelaer (både lys brannstubbelaer og mørk brannstubbelaer er rødlistet), men kun trivielle arter som melskjell og tyriskjell ble påvist.

Figur 10. Furustubber med brannspor forekom spredt i planområdet. Slike stubber kan være substrat for rødlistete brannstubbelaer, men slike arter ble ikke påvist. Foto: Geir Høitomt, 13.7.2020.

4.6 Fremmede arter

Det ble ikke registrert fremmede arter under befaringen i juli 2020.

5 VURDERING AV VERDI

5.1 Landskapsøkologiske funksjonsområder

Det er ikke kjente verdier knyttet til landskapsøkologiske funksjonsområder (vinterbeiteområder, hjortevilttrekk, spillplasser mm) i området.

5.2 Vernet natur

Det finnes ikke verneområder innenfor utredningsområdet.

5.3 Verdifulle naturtyper

Innenfor utredningsområdet ble det ikke påvist forvaltningsinteressante naturtyper, verken i henhold til DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets nye system for naturtypekartlegging.

5.4 Økologiske funksjonsområder for arter

Ingen viktige økologiske funksjonsområder for arter ble påvist under befaringen.

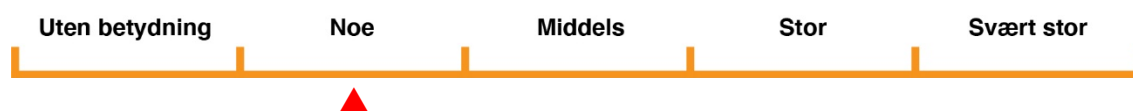
Utredningsområdet er imidlertid en del av et større, nokså sammenhengende skogområde nordover fra Nordre Osen. Storfugl er en karakterart i slik furudominert skog med innslag av myrområder og sumpskog. Storfugl er tidligere registrert i planområdet (2016), og sportegn (ekskremitter av tiur) ble sett under årets feltarbeid. Den lyngdominerte skogen i planområdet er potensielle beiteområder for arten, og myrkantmiljøer har generelt viktige funksjoner som beiteområder for hønsfuglkyllinger.

5.5 Geosteder

Ingen aktuelle forekomster er registrert.

5.6 Samlet verdi for naturmangfold

Samlet vurderes planområdet å ha noe verdi for naturmangfold.

Vurderingen støttes seg på følgende kriterier:

- Lokalt viktige beite- og oppvekstområder for storfugl.
- Av rødlistearter er det påvist en nær truet art.
- Det ble det ikke påvist forvaltningsinteressante naturtyper, verken i henhold til DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets nye system for naturtypekartlegging.
- Det finnes ikke verneområder innenfor utredningsområdet.
- Det er ikke påvist viktige landskapsøkologiske funksjoner.
- Ingen aktuelle geosteder er påvist.

Figur 11. Myr og myrkanter i planområdet er preget av fattig vegetasjon, men kan likevel ha funksjon som beiteområder for bl.a. kyllinger av hønsfugl. Foto: Geir Høitomt, 13.7.2020.

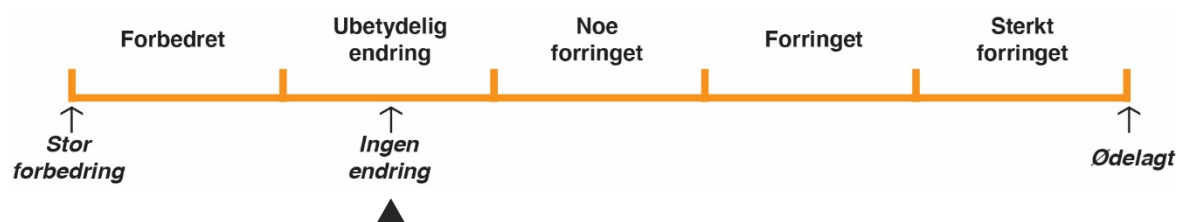
6 PÅVIRKNINGS- OG KONSEKVENSVURDERING

6.1 Alternativ 0

6.1.1 Påvirkning

Alternativ 0 innebærer at dagens påvirkning på naturmangfold i utredningsområdet opprettholdes, noe som med unntak av ordinær skogsdrift ikke vil påvirke naturtyper og arts mangfold i negativ retning. Pr. definisjon, jf. Statens vegvesen (2018), settes påvirkningen av alternativ 0 til ingen endring.

Samlet påvirkning

Vurderingen støttes seg på følgende påvirkningskriterium:

- Ingen eller uvesentlig virkning for naturmangfoldet på kort eller lang sikt.

6.1.2 Konsekvens

Med ingen negativ påvirkning vil også samlet konsekvensgrad for naturmangfoldet bli ubetydelig.

Samlet konsekvensgrad: Ingen/ubetydelig (0)

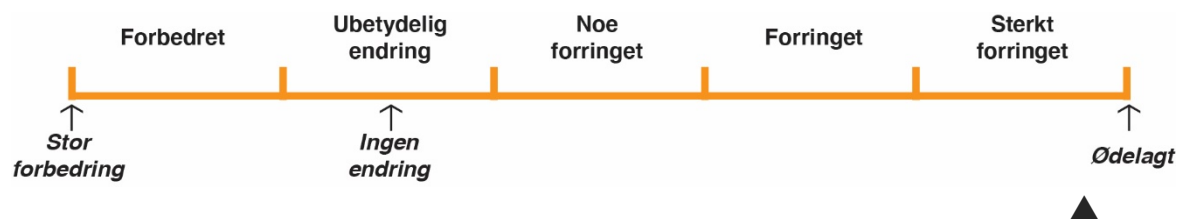
6.2 Utbyggingsalternativet/alternativ 1

6.2.1 Påvirkning

Hele planområdet vil endre karakter fra fastmarkskogsmark (T4 i NiN-systemet) til sterkt endret fastmark (T39). Ingen spesielt viktige naturforekomster er registrert innenfor skogsområdet som blir berørt, men generelt vil det forekommende dyre- og plantelivet få redusert og forringet sine leveområder.

For storfugl vil tiltaket redusere areal med potensielle beite- og oppvekstområder. Støy og forstyrrelser vil i tillegg påvirke verdien av tilgrensende arealer.

Samlet vurderes naturmangfoldet å bli **sterkt forringet**.

Vurderingen støttes seg på følgende påvirkningskriterier:

- Potensielle beite- og oppvekstområder for storfugl vil ødelegges ved endring fra skogsmark til sterkt endret fastmark (massetak).
- Støy og forstyrrelser vil i noe grad påvirke tilgrensende arealer og redusere kvaliteten for disse for bla. storfugl.

6.2.2 Konsekvens

Hele utredningsområdet utgjør potensielle leveområder for storfugl, og konsekvensen for dette leveområdet bestemmer derfor også konsekvensen for tema naturmangfold som helhet. Området har noe verdi for storfugl, og når delområdet (i praksis hele planområdet) blir sterkt forringet, gir det noe miljøskade for temaet; dvs. 1 minus (-). I og med at dette er eneste delområde, blir samlet konsekvensgrad for alternativet **noe negativ konsekvens** (kriterium: delområder har lave konsekvensgrader, typisk 1 minus).

Vurderinger av konsekvenser i anleggsperioden er ikke relevant for tiltaket.

6.3 Samlet belastning

Tiltaket vil redusere verdien av et større nokså sammenhengende skogområde med funksjon for bl.a. storfugl. Skogområdene vil også berøres av skogsdrift som til en viss grad også vil ha negativ påvirkning. Samlet belastning vurderes likevel som mindre relevant i denne saken.

6.4 Beslutningsrelevant usikkerhet

Statens vegvesens håndbok V712 (2015) presiserer at det er viktig å klarlegge hvor sikre forutsetningene for analysene er, med andre ord redegjøre for eventuell usikkerhet.

Registreringsusikkerhet

Registreringene ble utført på et tidspunkt av året som var godt egnet for å fange opp forekomster av karplanter, lav og moser og til dels også sopp. Området ble ikke befart i hekkesesongen for fugl, men potensialvurderinger tilsier ikke at området har store uoppdagete verdier for denne artsgruppen.

På naturtypenivå gir den beskrevne usikkerheten ikke grunnlag for å tro at verdifulle naturtypelokaliteter etter DN-håndbok 13 skal ha blitt oversett, heller ikke spesielt viktige viltområder.

Usikkerhet i verdi

Med gode registreringer av de fleste relevante artsgrupper, er det liten usikkerhet knyttet til verdisetting av området.

Usikkerhet i påvirkning og konsekvens

Bruk til fjelluttak vil gi en forutsigbar påvirkning på naturmangfold, der hele det planlagte arealet vil gå fra fastmarkskogsmark til hard sterkt endret fastmark. Usikkerhet i påvirkning er særlig knyttet til verdien området har for storfugl.

Samlet sett vurderes usikkerheten i verdivurderingene å være liten.

6.5 Sammenstilling og rangering

Tabell 8 gir en samlet presentasjon av konsekvensvurderinger for 0-alternativet og utbyggingsalternativet. Konsekvensene har framkommet ved å sammenholde områdets verdi og påvirkningen (omfanget) av tiltaket for hvert alternativ.

Konsekvensvifta (se figur 3) er brukt som støtte for vurderingene, og utbyggingsalternativet vil etter denne ha noe negativ konsekvens (noe verdi/noe forringet).

Tabell 8. Sammenstilling av konsekvens for planområdet, samlet vurdering og rangering.

Delområder	Funksjon/type	Alt. 0	Utbyggingsalternativet
Planområdet	leveområde	0	-
Avveining		Ingen inngrep	Noe miljøskade på leveområde for storfugl (lokal verdi).
Samlet vurdering		Ubetydelig konsekvens	Noe negativ konsekvens
Rangering		1	2
Forklaring til rangering		Ingen endring i miljøforholdene	Noe miljøskade, ingen miljøskade med 0-alternativet.

7 VURDERING AV UTREDNINGSKRAV I NATURMANGFOLDLOVEN

§8 Kunnskapsgrunnlaget

“Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.”

Generelt vurderes kunnskapsgrunnlaget for planområdet som godt når det gjelder naturtyper og arts mangfold, med de begrensninger som er nevnt under kap. 6 om usikkerhet. Disse begrensninger vurderes i liten grad å ha fått betydning for verdivurderinger og samlet påvirkning og konsekvens av tiltaket.

§9 Føre-var-prinsippet

“Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.”

Siden kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt, har behovet for bruk av føre-var-prinsippet være begrenset. Det har blitt anvendt først og fremst når det gjelder hvordan påvirkningen og konsekvensen blir for stor i planområdet.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

“En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.”

Dette er utdypet under kap. 6.3 (Samlet belastning).

8 AVBØTENDE TILTAK

Avbøtende tiltak vurderes ikke å være relevant i denne saken.

9 KILDER

9.1 Skriftlige kilder

Artsdatabanken 2018. Fremmedartslista 2018. Hentet 16.10.2020 fra <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

Artsdatabanken 2020. Artskart. Hentet 16.10.2020 fra <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2007: 1-258 + vedlegg.

Feste Nordøst 2020. Detaljregulering for Solli fjelltak, Plan ID 20200100. Forslag til planprogram. Åmot kommune. 8 s.

Henriksen S. & Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Miljødirektoratet 2015. Veileder for kartlegging, verdisseting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann. Utkast til faktaark 2015. Versjon 7. august 2015.

Miljødirektoratet 2020. Naturbase dokumentasjon. Biologisk mangfold. Arealis-prosjektet. Hentet 16.10.2020 fra <http://geocortex.dirnat.no/silverlightViewer/?Viewer=Naturbase>

Miljøverndepartementet 2010. Lovdata fra Norsk Lovtidend: Forskrift om konsekvensutredninger: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/lldles?doc=/sf/sf/sf-20050401-0276.html>

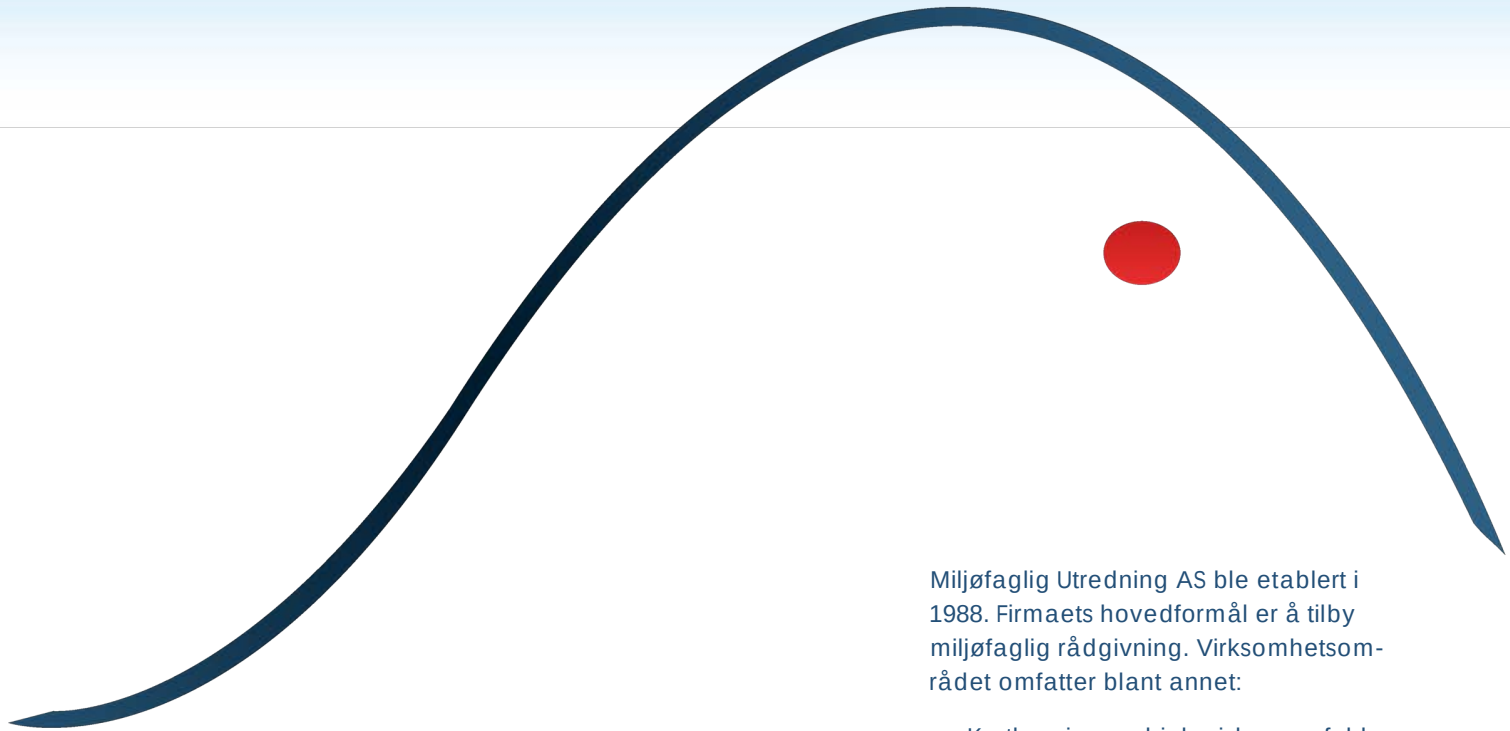
Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

NIBIO 2020. Kilden. Hentet 16.10.2020 fra <https://kilden.nibio.no/>

Statens vegvesen 2018. Konsekvensanalyser. Veiledning. Håndbok V712. Vegdirektoratet. 239 s. + vedlegg. ISBN: 978-82-7207-718-0.

9.2 Muntlige kilder

Jesper Engel, enhetsleder landbruk, Åmot kommune

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaets hovedformål er å tilby miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging av biologisk mangfold
- Kartlegging av landskap og landskapsanalyser
- Konsekvensanalyser for ulike tema, blant annet: Naturmangfold, landskap, friluftsliv, reiseliv og landbruk
- Utarbeiding av forvaltningsplaner for verneområder
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Foredragsvirksomhet

Hovedadresse: Gunnars veg 10,
6630 Tingvoll

Hjemmeside: www.mfu.no